

SISZÁNTÉL

ELŐFIZETÉSI ÁR

A Híradóhivatalban átvéve.
Egy évre 16 h.
Negyedévre 4 -
Helyben házhoz hordva.
Egy évre 20 kor.
Negyedévre 5 -
Külső postán szállítva.
Egy évre 24 kor.
Negyedévre 6 -
Egyes szám ára 8 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, a hétfő és
Ünnep után napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Nagyvárad, Szilágyi Dezsa-u. 8.
A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XI. évfolyam 287. szám. Nagyvárad. Péntek 1915 december 17.

Sikerese légi támadások

az oroszok ellen.

Budapest, december 16. (Hivatalos.)

Orosz hadszíntér.

József Ferdinánd főherceg hadserege az Ormin-patak vidékén az oroszok egy előtörését utasította vissza. Olikától délnyugatra az ellenség egy repülőjét leszállásra kényszerítettük és elfogtuk. Egyik repülő rajunk a Miedvice-Carni vasút Antonowka állomására és a klevani pályaudvarra bombákat dobott. Az akció sikeres volt. Klevannál tüzvész támadt. Összes repülőink az ellenség heves tüzelése dacára sértetlenül tértek vissza.

Elfoglalt olasz előhadállás.

Budapest, dec. 16. (Hivatalos.)

Olasz hadszíntér.

A Tirolo és az Isonzó harc vonalon egyes helyeken tüzérségi harc folyt. Csapatunk Flitsi katlanban rajtaütéssel foglalták el az olaszok egy előhadállását.

Visszavonulnak a montenegróiak.

Budapest, december 16. (Hivatalos.)

Délkeleti hadszíntér.

Csapatunk az ellenséget Glibacitól délkeletre és Tara szakadéka szorította. Más osztrák-magyar csapatok heves harcok között érték el a közvetlenül Klejopoljetól északra fekvő magaslatokat és a Rozaj és Beráne közt fél uton lévő terepszakaszt. Az ellenség Ipektől nyugatra megkezdte a visszavonulást Glava és Kusunje felé. A tegnapi jelentett foglyok száma 900-ra emelkedett.

Bolgár csapatok a román határon.

Szófia, december 16. Bulgária viszonya Romániával állandóan jó. Petkov munkaügyi miniszter egy vele folytatott beszélgetés során valótlannak jelentette ki azt a hírt, hogy Bulgária szövetségeseivel csapatokat von össze a román határon abból a célból, hogy Romániát megtámadja. Csak óvintézkedésekről van szó arra az esetre, ha Oroszország át akarja vonulni Románián. Sem Bulgáriának, sem a központi hatalmaknak nincsenek támadó szándékai, hanem a békés megegyezést óhajtják.

Csapatainknak szabad az út Görögországban.

Lugano, dec. 16. Magrini jelenti a Seccolónak Szalonikiból: Sarrail tábornok és Pallis ezredes, a görög vezérkar kiküldöttje között a megegyezés még nem teljes, bár az elért megállapodás is kielégítő. Görögország nem járult hozzá ahhoz a kívánsághoz, hogy Szaloniki erődítményeit a szövetségeseknek engedje át. Szalonikiban magában egyelőre egy görög hadosztály marad. Ha a németek és bolgárok átlépik a görög határt, akkor a görög fenhatóság jeléül egy görög zászlóalj marad Szalonikiban.

12-én reggel a görög csapatok kiirtették Topsint, melyet azután az angolok szállottak meg.

Egy volt görög külügyminiszter kijelentette, hogy a szövetségeseket görög területen csak a német, magyar és osztrák csapatok fogják üldözni. Az athéni bolgár követ, Paszarov, hír szerint megerősítette ezt.

A görögök elvonulnak Szalonikiból.

Szaloniki, december 16. A Reuter-ügynökség jelenti: A francia angol csapatok parancsnokuk rendelkezése értelmében végrehajtották a visszavonulást. Szaloniki és Doiran között görög területről már megkezdtek a görög csapatok kivonulását Szalonikiból magából ma kezdenek kivonulni. Az eddig Szalonikiban állomásozó csapatok legnagyobb része Sorovie irányában Kosiana felé vonul el. Majdnem egész Kelet-Macedónia szabad rendelkezésére áll a szövetséges csapatoknak.

French utóda.

Budapest, december 16. (Saját tud.) Londonból jelentik: French utódává Sir Douglas Haightot neveztek ki. Frenchet az egyesült királyság csapatainak parancsnokló tábornagyává neveztek ki.

CZILLÉR nagyáruház 8 olcsó napja bezárólag e hó 24-éig.

Kiemelendők 450 darab különféle modell blousok tafft és trico szoknyák, szörme áruk, kötött női kabátok, gyermek ruhácskák, kötények, harisnyák, keztyük fehérneműek. Kézimunkák és minden elképzelhető ujdonságok, costum és blous kelmékben, selymek és bársonyokban, mélyen leszállított árak. A jelenlegi áremelkedésnél

50 %-al olcsóbban!

Török hivatalos jelentés.

Konstantinápoly, december 16. (Magyar Távirati Iroda.) A főhadiszállás december tizenötödikéről közli:

Irak-front.

Kut el Amarának a Tigris jobbpartján lévő házai egy részét december tizenharmadikán rohammal elfoglaltuk. Két ellenséges monitor közül, a melyek kelet felé akartak előrenyomálni, az egyiket tüzéségünk elszűlyesztette, a másik előbbi helyére visszatért.

Kaukázusi-front:

Nines jelenteni való.

Dardanella-front:

Helyi tüzelési harc minden fegyvernemben, különösen bomba és torpedóvetés. Tüzérségünk menekülésre kényszerítette az ellenséges hajókat, amelyek Kemikli kikötőjében akartak menedéket keresni.

Az Ari Burnu-szakaszon két akna, a melyet a jobbszárnyon feirobbantottunk, két ellenséges ellenaknát elpusztított. Egy ellenséges cirkáló sikertelenül bombázta állásainkat és azután visszavonult.

A Sed il Bahr szakaszon tüzéségünk távozásra kényszerített egy torpedónaszádot, a mely felénk közeledett, hogy balszárnyunkat bombázza. Tüzérségünk néhány ellenséges üteget is elnémított.

A szövetségesek mehezzen értenek egyet.

Lugano, december 16. A Secolo párisi jelentése beszámol arról, hogy milyen jelentőségű módon jött létre a szövetségesek az a határozata, hogy a balkáni expedíciót nem adják fel. Majdnem három hónapra volt szükség, hogy ezt az egyetlen közös határozatot meg hozzák. December 2-án az angol kormány tudatta a francia kormánnyal azt az elhatározását, hogy esz-patait visszavonja Szalonikiból és Egyiptomot más oldalról védelmezi.

A francia kormány kifejtette súlyos aggodalmát. Rámutatott arra, hogy Anglia ezzel az elhatározásával Franciaország egész balkáni politikáját megrontaná és nemcsak Szerbiát, hanem Oroszországot is elkedvetlenítené. Másnap volt a calasi közös haditanács, de eredménytelenül végződött. Csak a december ötödiki párisi határozta el, hogy a balkáni hadjárat feladása katonailag helyre nem hozható hiba lenne. Valamennyi entente hatalom szembe szállt Anglia tervére mire Asquit, Grey és Kitchener Párisba ment, ott hosszasan tanácskozott Tittoni olasz nagykövettel, mire a haditanács hosszabb vita után eltérítette Angliát eredeti szándékától.

Hol van a szerb hadsereg.

Lugano, december 16. Bojovics szerb hadügyminiszter így nyilatkozott a Secolo munkatársa előtt:

— A szerb hadsereg még meg van és feladatát még nem oldotta meg. Mi szentül meg vagyunk győződve arról, hogy a végleges győzelem a szövetségeseké lesz. — A szerb haderők legnagyobb része teljes rendben vonult vissza. Tábori ágyúikat és szerkparkjainkat fel kellett áldoznunk, és megmentettük hegyi ütegeinket és géppuskáinkat. Gojkovics és Bozovics tábornokok hadtestei Elbasszán és Durazzo között állanak, Nisics, Stepanovics és Sturm tábornokok hadtestei keresztülvonultak Montenegrón s most Szkatari és Alessio között állanak. Bizunk benne, hogy Olaszország el fog látni bennünket eleséggel és fegyverrel, akkor aztán két hónap múlva százezer emberrel ismét megkezdhetjük az offenzívát.

ORSZÁGGYÜLÉS.**A képviselőház ülése.**

Budapest, december 16.

Beöthy Pál elnök fél 11 órakor nyitotta meg a Ház mai ülését.

Elfogadták a közszolgálati alkalmazottak háborus segélyéről és a kivételes intézkedések módosításáról szóló törvényjavaslatot.

Ezután áttért a Ház az árdragító visszaélésekről szóló törvényjavaslat tárgyalására.

Báró Ghillány Imre földművelésügyi miniszter: Rakovszky említette fel, hogy a budapesti rendőrség, a mikor a zsi-készleteket felkutatta, nagyobb mennyiséget talált a Hitelbanknál. Ezzel kapcsolatban kéri, hogy a bankokat védje, de konstatalni kell, hogy a budapesti rendőrség jelentése szerint igen kevés készletet talált a fővárosban, a Hitelbanknál azonban egyáltalában semmi készletet sem talált.

Felémelték azt is, hogy a gabonavámokat későn függesztette fel a kormány. Azt bizonyítja, hogy nem ez a késedelem okozta a gabonaforgalom elmaradását, hanem más, a kormány hatáskörén kívül álló események. A mikor megjelent a felfüggesztési rendelet, másnap Románia kiadta a gabonakiviteltilalmat.

Ha voltak bajok, annak kell tulajdonítani, hogy a hatóságok, a melyek valóban emberfeletti munkát végeztek, olyan területen mozogtak, a hol teljesen járhatlanok.

A mi az ideitermést illeti, a kilátások kedvezőbbek voltak, mint tavaly, de azért a kormány rendeltetileg zár alá helyezte az összes hűveléseket és gabonaneműeket.

A belügyminiszter már a háboru legelején rendeletet adott ki az ártulkövetelők ellen és hogy a hatóságok nem járhattak el teljes sikerrel, annak az az oka, hogy a magyar ember nem szeret vádaskodni.

Meggyőződése, hogy ha azt akarjuk, hogy tej egyáltalában ne legyen, akkor maximálni kell a tej árát. Alkalma volt egy nagy tejjgazdaság minden apró részletébe betekinteni és meggyőződött arról, hogy a tejjgazdaság vezetőiségének minden fáradozása ellenére a tejjgazdaság oda jutott, hogy tejjproduktója a rendszeres produktum egyharmadára csökkent, költségei pedig a kétszeresére emelkedtek.

Kérdezik, hogy miért nagyobb a drágaság Németországban? Összehasonlító táblázatot olvas fel, a melyből kiderül, hogy a szalonna, sertéshús, továbbá a tojás és a burgonya ára nálunk alacsonyabb, mint Berlinben.

Németországban a hus azért olcsóbb, mert ott oly nagy a takarmányhiány, és oly nagy a marhaállomány, hogy kénytelenek voltak a marha állomány nagy részét feláldozni.

A mi közigazgatási személyzetünk inkább jogilag képzett. Hibák fordultak elő, ezért mindnyájan felelősek vagyunk, én is — ugymond a miniszter — és ezért vállalom is a bírálatot minden téren.

Csermák Ernő és Sággy Gyula után Rakovszky István szólalt fel. Felszólalásában igen erősen támada a Hadi Termény Részvénytársaságot.

Vázsonyi Vilmos követelte az árak maximálása mellett az eladási kényszert is. Sürgette az országos bizottság felállítását is.

Majd Polónyi szólalt fel. Ezek után Balogh Jenő miniszter megnyugtató kijelentéseket tesz. A jövőben teljesen lehetetlen lesz téve az, hogy a betolakodó elemek összevásárolják az árakat. A büntető törvénykönyv átdolgozása most van folyamatban s azt legközelebb a Ház elé fogja terjeszteni.

A miniszter felszólalása után a javas-

latot úgy általánosságban, mint részleteiben elfogadták.

Az ülés 3 órakor véget ért.

Egy sürgős ügy.

Irta: dr Hannig Györgyné.

„A szellem magasra tör és sóvárogva keresi az igazságot, a lélek a halhatatlanság után eped, de a szív az szeretni vágyik s nines egyéb vágya mint kimerülni a szeretetben” . . .

Olvastam e sorokat s lehetetlen el nem ismernem annak az igazságát. — Igen a szív az szeretetre van alkotva.

Szánalomra méltó mindenférfi, a ki nem fogékony a nemes, tiszta szeretet iránt, hát még az ilyen nő, én azt megsiratni tudnám.

Mert hisz a női szív szerető melegére oly sokaknak szükségük van.

Nézzünk csak körül. Ott van elsősorban a család. Van-e szebb, magasabb valami a hitvesi, anyai szeretetnél, a gyermek ragaszkodásnál? Azonban a család szeretete nem zárja ki, hogy szívünk melegét embertársainkra is ne terjesszük ki. S kik fognak akkor hozzánk legközelebb állni? Ugy-e bár a esetédek?!

Hisz ezek egy fedél alatt laknak velünk, nekünk dolgoznak, értünk fáradnak.

A mai társadalomban igen sok a panasza a rossz eseléd viszonyok miatt.

Eliamerem, hogy nagyon sok a követelő, hanyag, kötelességet nem teljesítő eseléd, de ha mélyére tekintek a dolognak, azt hiszem, nem csupán bennük kell keresnünk a hibát. Talán némi . . . mulasztás a háziasszonyokat is terheli. Vajjon minden háziasszony családtagként bánik vele? Vajjon gondol-e arra, hogy annak is van lelke, szíve? Hogy neki is lehet öröme, fájdalma, lelki küzdelme? Ugye bár kedves háziasszonyok ez sokszor nem jut eszünkbe. — Pedig ha mi több szeretetet, több türelmet tanusítanánk, több eredményt is érnének el.

Hány fiatal leány 12 éves korában válik meg otthonától, szüleitől, kis testvéreitől sok még a falujától is. Lelkük ilyenkor még fogékony a jóra s rosszra egyaránt.

Ha kerteinkbe vadrózsafát ültetünk s nemesíteni akarjuk bele oltjuk a nemes szemet, megvárjuk a fogamzást, s óvjuk szőlőtől, vihartól. A rózsák megérdemlik a gondozást, hogy illatos virágot teremjenek. Vajjon miért ne érdemelné meg az a lelkes vadvirág, akinek eselédleány a neve. Miért ne érdemelné meg, hogy a háziasszony ő belé is oltson nemes szemet s ügyeljen, hogy kikeljen s örizze a romlástól.

S ha a rózsá illatos virága örömmel tölti el gondozója lelkét miért ne örülnék a eselédleány lelkivirágainak mely a hűség, bizalom, szeretet.

De hát, hogy nemesítsük mintha hallanám e kérdést?

A szeretet eszközeivel, kedves hölgyeim. Tudd meg elsősorban családi körülményeit, ha szerető anyát hagyott el, légy anyja neki, ha árva, elhagyatott; biztosítsd, hogy nálad meleg otthonra talál. Ügyetlenséget ne tekints a legsötétebb butaságnak; hol tanult volna modort, illetet, hisz anyja egyszerű munkásasszony.

A nevelés főeszköze még, ha a leány hitéletével törődünk. Járassuk rendszeresen templomba, küldjük a szentségekhez. Itt nagy kegyelmi erő rejlik, maga az Eucharisztikus Krisztus, az pedig a legjobb nevelő. Egy másik fontos tényező, ha számon tartjuk a leányok szabaddidejének miként töltését. Egy rossz társaságban töltött délután elronthatja hónapok fáradságos munkáját.

Azért szervezték ma már hazánk minden nagyobb városában a leányköröket. Itt hat napi fáradságos munka után felüdülnék finom lelkű urinők társaságában. Ha ide küldjük leányainkat, úgy megóvjuk őket a sétányok, táncstermek, mozik fojtott levegő-

jétől, ahol minden csak nem az erény virága terem.

Karoljuk fel háziasszonyok a lelki vadvirágokat, nemesítsük, ápoljuk őket akkor családi életünk is zavartalanabb s boldogabb lesz s jót teszünk a házon kívül annak is, aki a szeretet szent szavaival így szól mi hozzánk.

„Amit egynek tesztek a legkisebb atyámfiai közül, nekem tettetek.”

Baróthy Pál főügyész helyettes.

A hivatalos lap legutóbbi száma közli, hogy a király Baróthy Pál vezető kir. ügyészt a nagyváradai főügyészséghez főügyészi helyettesé nevezte ki. Ezzel Baróthy Pál kir. ügyész eljutott karrierjének oly magas fokára, ami méltán kelt kedves meglepetést a város egész társadalmában.

Baróthy Pál pályafutása itt játszódott le előttünk Nagyváradon. Itt volt joggyakornok, majd alügyész, ügyész és mikor ez előtt nyolc évvel vezető ügyész lett, az egész város oly örömmel fogadta kinevezését, mint ahogy a családtag kinevezését fogadni szokás, mert Baróthy Pál izzig-vérig a miénk.

Nem volt látogatottabb bankett Váradon, mint az volt, melyet kinevezésekor az ő tiszteletére rendeztek a Pannónia éttermében. Összejött itt a város ur társadalmának legváltozatosabb vegyülete. Képviselet volt itt minden irány, minden foglalkozási ág, mert neki mindenütt vannak jóbarátai, tisztelői.

Mint vezető ügyésznek módjában volt megmutatni, hogy ő is lelkes híve Nagyváradnak. Megmutatta a városi közgyűlési teremben úgy mint vezető állásának minden tényével, hogy a közérdeket és a város érdekét tartja szem előtt mindig.

Baróthy Pál mint vezető ügyész elsőrangú munkaerő volt. Ismert minden ügyet, ami az ügyészségen megfordult s neki mindenben döntő szava volt.

Nagyobb ügyekben ritkán képviselte a vádat utóbbi időben, csak irányított és adminisztrált, de köztudomású róla, hogy mint ügyész féltelmetes szónok, teljes birtokában a szó hatalmának, akinek szónoki erejénél csak a mérséklete nagyobb.

Meg kell emlékeznünk itt Baróthy cenzurájáról is, amelyet e nehéz időkben a lapokkal szemben gyakorolt. Megmondhatjuk, hogy az a cenzura egészen liberális volt. Eleinte tartózkodó volt, de csakhamar megértettük egymást s attól fogva az ő ellenőrzése a legnobbisabb volt, ment minden kicsinyességtől, tele bizalommal s el lehet mondani, hogy a helyi hírlapírás is mindvégig iparkodott méltó lenni erre a bizalomra.

Midőn most magasabb állásba jutva megválna nagy felelősséggel járó vezető állásától, kívánjuk neki, hogy főügyész helyettesi állása csak rövid ideig tartó átmenet legyen a főügyészséghez.

* **Családi rum** vaníliával vagy ananász ízzel literje K. 380. Mindenféle likőr essentiák 1 üveg 60 fill. Cognac legkiválóbb minőségben. Tejkivonat 4 literre való K. 120. Kapható Farkas István „Apolló” drogeriájában Rákóczi-ut. 7/B.

Lánczy és Lassalle.

Budapest, december 16.

A gazdák vasárnapi gyűlésén hangzott el az az állítás, hogy a drágaság enyhítése céljából megindított mozgalom a szociális-tákkal egyesült plutokráciának támadása a régi Magyarország alkotóelemei ellen. Erre a támadásra idáig válasz nem jött. Meg lehetne tisztában is van mindeki azzal, hogy a valódi cél a hatalom maradványainak kicsavarása azon rétegek kezéből, melyek valaha az egész Magyarország voltak Most a plutokrácia, a pénzért élő, a pénzzel dolgozó rétegek azok, amelyek azt hiszik, hogy pénzzel mindent lehet és mindent szabad csinálni, akarják elmondani: az ország mi vagyunk! Evégből szekerükbe fogják a szociálistákat, felhasználva azokat lármához és utcai tüntetésekhez szokott vezetőit saját érdekében.

A vasárnapi gazdaggyűlés szónokai eléggé reámutattak, hogy mily hamisítások, valótlanosságok és képmutatás árán igyekeznek a győzelemhez közelebb jutni. Beszélnek arról, hogy ők a többség. Ők az egész fogyasztóközönség érdekeiért áldoznak fel magukat, amikor szembeszállnak a falánk élelmiszerüzemlősökkel, a telhetetlen agráriusok szervezett tömegével, a benső kiéhezettekkel stb. A valóság pedig az, hogy egy töppe kisebbség bűnös vágyainak és jogcsalatlán törekvésének nagyhangú szószólói.

Mily gyönyörű az ő többségük! Először hiányzik belőle a 12-13 millió falusi népesség, amelynek bőrére megy a játék. De hiányoznak az ilyen pártfogás ellen tiltakozó állami tisztviselők is, akik semmiképpen sem akarják magukat azonosítani az egyoldalú törekvésekkel. Azaz nem engedik magukat befogni a plutokrácia szekerébe. Emellett a birhédet beadványt aláíró testületek közül utólagosan tiltakoznak a megtiltás ellen olyan testületek is, amelyekről ezt igazán nem vártuk volna. A kereskedelmi és iparkamarák közül hiányzik az összeseknek körülbelül fele. Ilyen az ő többségük. Ha pedig arról van szó, hogy vajjon általános érdek-e az, amit ők hajtogatnak, akkor még szomorubbán áll egész kampányuk.

Beszélnek az ipar tönkremenéséről, amikor az iparnak, vagy legalább a nagyipar egyes ágainak oly fényes jövődelmei vannak, mint talán előbb soha. Amikor lapjaik hirdetik a takarékbetétek felduzzadását, a vasgyárak nyereséges üzemét, amikor például a Flóra gyár legutóbb közzétett mérlege szerint szinte szügyenletesen nagy nyereséget kénytelen kimutatni. Emellett azonban nyílt titok az is, hogy a főváros terjedő luxusa, a cseesbecsének, az aranynak, drágaköveknek, luxus ruhamegének eladása óriási mértékben szaporodik napról-napra. Tömve a kabarcák, színházak, kávéházak.

Azután feláll Lánczy Leó, a Kereskedelmi Banknak elnöke Garami Ernővel és el akarják hitetni, hogy az ipar tönkremegy, az iparosmunkás éheznek, ellenben a föld népének hallatlanul jól megy a dolga és meg is érdemli, hogy új adókat vessenek rá. Amint az olvasható a Budapesti Kereskedelmi Kamara legutóbbi jelentésében. Mindezekkel szemben a gazdák mérsékletét igazán csodálni kell. A vasárnapi gyűlésen hangzott el ugyan itt ott, élésebb megjegyzés, a mérsékelt vádakra férfias visszautasítás, hivatkozás a mitra és a jelen háború eredményeire, de senki sem állott arra az alapra, melyet a tulsó tábor vall, hogy hamis érdekek kedvéért le kell igazni a gazdasági élet egyetlen ágát is.

Darányi Ignác javaslata, melyet a gyűlés lelkesen megtapsolt, tömören összegezte azokat a kívánságokat, melyeket a magyar gazdasági vámvédelem tekintetében táplál. Miben csuesosodnak ezek ki? A magyar gazda vámvédelme — mondja Darányi —

ne legyen esekélyebb annál, mit a néme gazda élvez. Ki merné mondani azt, hogy ez túlzott kívánság? Ki volna elég merész aki ezt, látva a németek agrárpolitikájának eredményét, ellentétesnek mondhatná a nemzeti érdekekkel? Ez bizonyára minimum, a melytől tágitani az agráriusoknak nemcsak a saját, hanem általános érdekéből sem szabad.

Rubinek Gyula szakszerű, komoly s a meggyőződés melege által áthatott beszéddel egymagában szétszedte a merkantil szociálista demagógok homokra épített állításait. Gaál Gaszton pedig szerencsés kézzel és egészséges humorral mutatott rá ezen próbálkozások hézagaira és arra, hogy igazában véve kevés ok van komolyan venni a nagy előterjesztést, amely inkább csak arra való, hogy a régi aezopusi mese szerint a báránnyra hártsa a felelősséget azért, mit a farkas elkövetett.

Reméljük, hogy az igazság a napisajtó bizonyos részének egyoldalúsága mellett is megtalálja utját a nemzet szívéhez. Hiszünk, hogy a különben nem nagyon élénk, nem nagyon érzékeny nemzeti lelkiismeret meg fog mozdulni, amikor arról van szó, hogy a multnak minden becses örökségét, a jelennek minden értékes törekvését fölládozzák a Mammon oltárán, ami a történelem tanulsága szerint csak rothadáshoz vezethet. — Lassalle, a feslett életű agitátor munkája nehézségeiről nyilatkozva, tette azt a kijelentést, hogy az átkozott igénytelenség az, ami a szociálista törekvéseknek utját állja. Lánczy Leó pedig a Kereskedelmi Kamara legutóbbi jelentésében rá utal arra, hogy a háború kezdetén a szigorú takarékoság volt az, mi az üzletnek egyes ágait megbénította. Ime a kongeniális szellemek találkozása.

Az igénytelenség és takarékoság, mi a klasszikus felfogás szerint a haladás legbiztosabb támasza, véleményük szerint olyan valami, ami nem fér meg a modern haladásal. Ezeknek fészkei főleg a falusi rétegek. Ezekre a szociálista urakra másért is okuk van dühöngeni. Garami és társai fiatalabb és naivabb éveiben azt hitték, hogy az agrárszociálizmus segítségével fogják megdönteni Magyarországot. Ebből alaposan kiábrándultak. Az első eredmények lecsúszó esőben végződtek. A falu tökéletesen háttal fordított nekik és ami a legérdekesebb, ők maguk voltak kénytelenek bevallani, hogy még egy elfogadható programot sem bírnak a falu népének összeadósolni. Nem is esoda Törekvéseik annyira ellentétesek. A falu népe termeli azt, amit a gyomor kíván. Élete folyásában azonban sokkal több a tisztá idealizmus, mint azokéban akik hajlandók felgyújtani az egész világot, a gyomor érdekeiért. Ebben a szociálisták és a plutokrácia újból találkoznak.

A Vörös-Kereszt Biharmegyében.

Négy fiók alakult meg a vármegyében?

Fráter Barnabás alispán lelkes hangú felhívására a vármegye területén is szép terhodítási végzett a Vörös Kereszt Egyesület. Az a rendkívüli sok oldalú tevékenység, amit most a háború alatt kifejt ez az egyesület, megragadta az emberek szívét és ott, ahol kellőleg át tudták érezni a Vörös-Kereszt óriási jelentőségét, fiókot alakítottak. A vármegye területén közigazgatási uton végezték ezt a valóban csak a társadalmat illető munkát. Ennek dacára sikerült négy erős várat építeni Biharvármegyében.

A négy egyesületi fiók a következő helyeken alakult meg: *Derecske, Mezötelegd, Berettyóújfalú, Nagyszalonta*. Ennek a négy községnek a társadalmá büszke lehet arra, hogy átértette a mai nagy idők jelentőség-

gét és tömörülve áldozatokat hoz a hazának.

A négy egyesület mindenütt a községek legagilisabb és legtekintélyesebb társadalmi vezető tagjait választották meg. Derecskén dr. Vadon Béla, Mezőtelegden Tólgdy József, Berettyóújfaluban Fényes Ákos, Nagyszalontán dr. Balogh Elek. Ilyen vezetők kezében előre megállapíthatjuk, hogy a négy új fiók igen szép munkát fog kifejtteni és nagyban fogja előmozdítani a Vörös Kereszt áldás dús munkáját.

Biharvámegyeiben több fiók megalakulását várták. Ma azonban az a rendkívüli nagy elfoglaltság, amely a közigazgatás vezetőségét teljesen az irodának köti le, nem csoda ha nem tud minden községben egyenlő agilitással eljárni. A négy megalakult fiók a négy járás főszolgabírájának ritka szép, fáradságot nem ismerő és minden tekintetben elismerésre méltó tevékenységének az eredménye.

Tudósítónk jelentése szerint a járásokban még mindig tart az akció és kilátás van rá, hogy legalább a nagyobb járási székhelyeken mindenütt megalakul a Vörös Kereszt fiókja.

Az új egyesületi fiókok a tél folyamán igen intenzív akciót fognak kifejtteni a nemes célok egész özönének megvalósítása érdekében.

Jimmelman újabb hőstette.

Berlin, december 16. A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér.

Az arcvonal nagyobb részén élénk ágyúhárc és serény repülő tevékenység folyt. Willynál az Aisne déli partján a franciák éjnek idején rajtaütöttek 2 kisebb őrállásunkon.

Jimmelman hadnagy tegnap Walanciennes fölött légi harcban leszedte a 7 ik ellenséges repülőgépet, egy angol egyfedelűt.

A franciák előadása szerint a Mulheim (Baden) ellen irányult tegnapi repülő célja az ottani vasuti telepek lettek volna, ezeknek közelébe azonban egyetlen bomba se esett, ellenben a városban megölték egy polgárt, egy munkást pedig megsebesítettek.

A tisztán katonai kár a kórház néhány ablaktáblájának szétzúzására szorítkozott.

Visszavert orosz támadások.

Keleti hadszíntér.

Hindenburg tábornagy hadserege.

Orosz osztagok a Driszwjati-tótól északra állásainkba nyomultak, ezeket ellentámadással visszavetették. A Bereznicza torkolat tájékán az ellenségnek egy előre törése ágyútűzünkben összeomlott.

Lipót bajor herceg hadsereg-csoportja.

A helyzet változatlan. Éjjel kisebb járőrösszeütközések voltak.

Linsingen tábornok hadserege.

Tereszliáninál megfiúsult egy elleasó támadás egy orosz repülőgépek Luktól keletre osztrák-magyar csapatok körletében le kellett szállni.

Balkán hadszíntér.

Észak-Montenegróban harcok folynak tovább. Az osztrák-magyar csapatok Plejo-

poljetől keletre állanak. (Miniszter elnökségi sajtóosztály.)

Epizódok Galiciából és az orosz harctérről.

Pálinkás puska.

Lemberg-nél történt. Mikor az oroszok elfoglalták Lemberget, elnémultak az ágyúk, szanaszét hevertek a halottak és a sebesültek, egy sebesült orosz katona fekszik a földön és látja, hogy csuszik hozzá egy szintén sebesült magyar katona. Fegyvere után akar nyulni, hogy lelője, de nem bírja mozdítani sem a karját az ijedségtől, már „Isten hozzád”-ot mond Másinkájának (Másikájának) és az egész világnak, lehunyja a szemét és várja az elkerülhetetlen halált. E pillanatban érzi, hogy a szájába a hideg csőből valami jó kellemes pálinkát önt a magyar katona, a melytől magához tért. Összelelkezve találta őket a szanitéc.

A háromszínű lobogót rajtegette.

A kiewi kórházban történt. Sebesült magyar foglyokat hoztak. Mielőtt a kórtérembe vinnék a foglyokat megfűrésztik őket. Egy magyar fiú sehogy sem akar letközölni. Mondják neki, hogy ha nem vetközik le önként, erőszakkal vetköztetik le. Nem volt menekülés le kellett vetköznie. Hangos zokogásba tört ki, a magyar legény ledobta magát a földre és rosszul lett a sirástól. Csillapító szereket adtak neki és ahogy vetköztetik, megtalálták a dereka körül csavarva a magyar zászlót.

Ezt jelentették a cárnak, aki megparancsolta, hogy a hős magyar katonát ne bántásák, mert úgy ragaszkodott a háromszínű lobogóhoz.

Énekeljen szünet nélkül.

Nikoláj Nikolajevits nagyhercegek, valaha — régen volt két kedvence dala. A budapesti orhpsumnak egykori karmestere, Rosenzweig írta a Valzert: „Ob ich dich bibe frage die Sterne.” A másik dalnak a refrénje e szavakkal végződött: „Tisztelet, szeretet és béke.”

Szokás szerint mindég összefont karokkal ült a nagyherceg a pálmák alatt. Képes volt elhallgatni e két dalt órákig, annyira szórakozottan, hogy egyszer történt, mikor el énekelte már vagy tizszer valaki. „Ob ich dich bibe frage die Sterne,” azt mondta most énekelje az igazit. „Tisztelet szeretet és béke” megfellekedve, hogy nem gép, hanem egy nő énekel.

Alig hangzott el az utolsó hang, már újra kérte, hogy ismétlje meg. Az énekesnőnek hideg verejték ült a homlokán a fáradságtól, de a nagyherceget a környezete nem merte figyelmeztetni, mindenki félt, hirtelen mérgű ideges, vad, természetétől. Aztán megtörtént, a mitől elállt a szíveverése is az ijedségtől a kíséretének. Az énekesnő ugyanis otthagya a nagyherceget, zenét, pódiumot, eltűnt. Most már jelentették, hogy talán szabad kis szünetet tartani. A nagyherceg felállt, oda ment az énekesnőhöz, egy pohár jeges pezsgőt nyújtott neki e szavakkal: „Igen, igen, szünetnek énekelje tovább.” Tisztelet, szeretet és béke.

* Zsuzsi kisasszony a Rákóczy-uton 7. sz. alatt Aszódival szembe. Simor Gyula hangszerkészítőnél, Mikor az est mesélni kezd, Nem én lettem hűtlen hozzád. Te szőke gyermek. Háborus lemez újdonságok. Hangszerek hegedők, gramafonok eladása és javítása elosóárban. Már különlegességek.

..HIREK..

* **A polgármester szabadságán.** Rimler Károly polgármester Budapestre utazott, néhány városi ügy elintézésé végett s azután megkezdte két heti szabadságát. Távollétében Lukács Ödön főjegyző helyettesíti.

* **Lisztvány fenyeget.** A lisztellátás dolgában Nagyvárád városa még eddig nem szenvedett hiányt. Az élelmezési ügyosztály gondoskodott, hogy liszt hiány ne álljon elő. Reméljük, hogy az ügyosztály ez irányú törekvése ez után is sikerrel jár, azonban nem lehetetlen, hogy a lisztvány veszedelmét nem kerüljük el. Jelenleg 10 napra van elégséges liszt Nagyvárádon Rimler Károly polgármester budapesti útjában a szükséges buzameányiség leküldését is megsürgeti a Hadi Termény részvénytársaságnál. Kapesolatosan megemlítjük, hogy a Hadi Termény részvénytársaság felajánlott 20 waggon tengerit Nagyvárád városának. A város azonnal távirati uton tudatta, hogy ha a kínált tengeri emberi élvezetre alkalmas, száraz és rostált tengeri, a város átveszi a maximális ár és a szokásos jutalék díj mellett. Eszünk hát ismét tengerivel kevert lisztből készült kenyeret.

* **A munkaszünet felfüggesztése december 19-én.** A kereskedelmi miniszter értesítette Biharvámegyét, Nagyvárád városát és a nagyváradi Kereskedelmi és Iparkamarát, hogy a hadi állapot folytán előállott kereskedelmi és ipar pangás miatt megengedi, hogy a folyó évi december 19-re eső vasárnap az ipari és kereskedelmi árusítás és házhozszállítás az ország egész területén este hat óráig végezhető. Ezen rendelkezés nem érinti a miniszter által folyó évi augusztus 18-án kiadott rendelet azon intézkedését, hogy a napi élelmezési cikkek árusítása a tulnyomólag ezek árusítására berendezett üzletekből este 6 órától kezdve is végezhető legyen.

* **Koronás ezüst érdemkereszt egy nagyváradi fogházörmesterek.** A hivatalos lap közli, hogy a király Oláh Lajos nagyváradi törvényszéki fogház őrmesternek nyugdíjazása alkalmából sok évi hű és buzgó szolgálata elismerésül a koronás ezüst érdemkeresztet adományozta.

* **A hadsegélyes árvák karácsonya.** A nagyváradi jószívű emberek egyre másra küldik adományaikat a hadsegélyző hivatalhoz, hogy a fronton küzdő katonák gyermekeinek minél nagyobb örömet szerezzenek. Ezeket az ajándékokat a jövő csütörtökön, december 23-án a színházban minden gyermek az ülőhelyén fogja találni. A karácsonyi ajándékok közt mindenféle játék van, köztük egy kis méretű vasut, amelyet nem lehet egy gyermeknek odaadni, ezért ezt kisorsolják. Az előadás, melyet a Szigligeti-színházban december 23-án délután a gyermekek javára rendez Juricskay Barna tanácsos, 6 éves gyermektől kezdve felfele mindan hadbavonult gyermeke részt vehet.

*** Rimanóczy Béla a villamosmű igazgatója.** Rimler Károly polgármester már döntött a városi villamosmű igazgatói állásának betöltése felett. A polgármester megbízásából dr. Thury László városi főügyész elkészítette az új igazgatóval kötött szerződést. A polgármester respektálva a villamos felügyelőbizottság megállapodását és véleményét, a villamos telep igazgatójává Rimanóczy Bélát nevezte ki s megkötötte vele a szolgálati szerződést. E szerint Rimanóczy Béla egyelőre egy évi próbaidőre van alkalmazva, amelynek elteltével határoz a polgármester a véglegesítés felett. — Rimanóczy Béla karácsony után foglalja el állását s veszi át a villamosmű vezetését. Előbb azért nem foglalhatja el új állását, mert mint a városi élelmezési ügyosztály vezetője, nem hagyhatja ott ezen állását, míg megfelelő egyénről nem gondoskodik a város.

*** Katonai kitüntetések.** A hivatalos lap közli, hogy a király Tobis Konrád 70. gyalogezredbeli századost a katonai érdemkereszt III. osztályával és a hadiékítménnyel tüntette ki. Kralik József 37. gyalogezredbeli tart. hadnagy, Karlstreni Demélt József 101. gyalogezredbeli tart. főhadnagy és Lengyel Béla 101. gyalogezredbeli hadnagy a legfelső dícsérő elismeréssel lettek kitüntetve.

*** Skultéty István kinevezése.** A hivatalos lap legutóbbi száma hozza, hogy Skultéty István főügyész helyettesét a király szegedi ítéltáblai bírónak nevezte ki. Ez a hír fájdalmas veszteséget jelent Nagyvárad város társadalmára, különösen pedig az igazságszolgáltatással foglalkozó körökre. Skultéty István mintegy négy év óta tölti be itt a főügyész helyettesi állást s ez évek alatt közkeletre tett szert konvenció medorával. Mint büntető jogász elsőrendű, aki kiváló gondossággal kezelt minden bűnügyet, amiben eljár, s mindig csak az igazságot kereste teljes pártatlansággal. Mint ember végtelenül korrekt volt, amelynek csak valódi jellemek lehetnek. Fájdalommal látjuk távozását.

*** Elcsipett sikkasztó.** A múlt héten a miskolci rendőrség távirati megkeresést intézett a nagyvárad rendőrség bünyügyi osztályához Arvay László kinyomozása iránt. Az illető, aki volt orvosnövény-dék, a háború alatt Miskolc város szolgálatában állott, mint kisegítő tisztviselő, mintegy 6000 koronát elcsikkasztott a rábizott hivatalos pénzből, amellyel együtt aztán megszökött. A nyomok úgy mutatták, hogy itt Váradon tartózkodik egy kabaréhölgy társaságában és nagyban költekezik. A nagyvárad rendőrség a legnagyobb körültekintéssel megindította a nyomozást, azonban megállapítást nyert, hogy sem Arvay, sem az illető hölgy nem tartózkodik Nagyváradon. Azt is megállapították, hogy a kabarénekesnő Debrecenben működik. Azonban a nyomozás Debrecenben sem vezetett eredményre. A nagyvárad rendőrség tovább folytatta a nyomozást, megállapította, hogy Arvay László Budapesten a „Meteor” kávéházban mulat, s szórja a pénzt. Azonnal távirati megkeresés ment letartóztatása iránt. Tegnap megjött a válasz, hogy Arvayt el fogták és a budapesti kir. ügyészséghez kísérték át. Arvay különben töredelmesen, sorsába belenyugodva, beismerte bűnét.

*** A 44-46 évesek behívása Ausztriában.** A Fremdenblatt közli: Mint a Tiroler Anzeiger illetékes helyen szerzett értesülés alapján jelenti, a hadi, illetőleg népfelkelő szolgálatra besorozott 44-46 évesek behívása Ausztriában január derekára várható. Ennek megfelelőleg az ugyanazon korosztályhoz tartozó volt tisztek és zászlósok számára, akik a négyheti tiszti kiképzésre jelentkeztek, december második felében kezdődnek a tanfolyamok. Az erre vonatkozó behívási parancsokat már kiadták. Mivel az őrségi és menettápszászlóalak létszámából meglehetősen nagyszámu, hadiszolgálatra képeslegénység vonható el és mivel az egészségügyi és üdülő intézetek hetenként jelentékeny mennyiségű, tábori szolgálatra alkalmas legénységet állítanak ismét a táborban álló pótesapattestek kötelékébe, nincs kizárva, sőt lehetséges, hogy január közepére egyelőre csak néhány évfolyamot hívnak be, de meglehetősen biztossággal számítani lehet arra, hogy a 44-50 éves katonai szolgálatra alkalmas besorozottak nagyrészt csak a mögöttes országrészekben őrségi egészségügyi és helyőrségi szolgálatokra fogják használni, ugyancsak a katonai irodai szolgálatokra szükséges munkásokat is ezeknek sorából fogják venni. A délkeleten meghódított nagy területeken nagy szükség van megfelelő menettápszászlóalakokra, hadimunkásokra, és más csapatokra, amelyek ezekből az évfolyamokból kerülhetnek ki. Erre az alkalmazásra a megfelelő létszámú legénységet utólagos szemléken és pótfelülvizsgálatokon fogják kiszemelni.

*** Reformok a villamosvasutnál.** A Nagyvárad Városi Vasút igazgatósága által a villamosvasuti menetdíjak felemelése, a bérletjegyek árának leszállítása s egyéb reformok tárgyában Nagyvárad városához intézett beadványa felett tudvalevőleg nem hozott végleges határozatot a törvényhatóság, hanem a januári közgyűlésre halasztotta az érdemleges határozathozatalt, addig pedig új tárgyalást folytasson a tanács a villamosvasut igazgatóságával. A polgármester december 28-ra tűzte ki a tárgyalást, amelyben részt vesznek: a városi tanács tagjai, a villamosvasutat ellenőrző-bizottság és a vasut társulat igazgatója.

*** Az aradi pékek apró cipókat sütnék.** Tegnap megírtuk, hogy a nagyvárad pékek félretéve a belügyminiszter rendeletét, „apró eütemény” helyett nagy cipókat sütnék. De nem csak minálunk történt ez, hanem Aradon is, ahol a pékek a kis háború zsemlek helyett nagy 10-12 dekás zsemlet sütnék. Persze ellenük is megindult a kihágási eljárás. A legérdekesebb azonban a dologban az, hogy az iparhatóság megengedte az aradi pékeknek, hogy zsemlet semmiféle alakban nem lehet sütni; készítsenek apró cipókat, melyeket aztán 6-8 fillérért árusítsanak. A miniszteri rendelet ugyanis a fehér kenyér sütését továbbra is megengedi és nem köti azt meghatározott nagysághoz. Aradon egy pár napon belül forgalomba is hozzák az apró cipókat.

*** Adakozás.** A sánc-utcai községi elemi fiiskola IV. osztályu szegény tanulói részére újabb adakoztak: Mikussay József három pár lábbelit, N. N. egy felöltőt, egy kabátot, egy nadrágot és három db mellényt. Fogadják a ruhátlan szegény gyermekek nevében halás köszönetemet. Kérve a t. közönség további szives jóindulatát, vagyok Nagyváradon, 1915 dec. 15. Uri-utca 40. Tisztelettel: Mártonffy Zoltán.

*** A vetések kimélése.** Róz Bertalan rendőrkapitány jelentést tett a főkapitánynak arról, hogy a külső területeken gyakorlatozó katonák, bizonyára a katonai hatóságok intenciója ellenére s egész bizonyosan nem szándékosan, a város külső területén bevetett földeket összetaposák. Most, amikor minden talpallatnyi föld, amelyet bevetettek, becses és drága, mert egyrészt a kedvezőtlen időjárás miatt nem lehetett bevetni, a vetések letaposása komoly számításban jön s ezért szükségesnek tartja, hogy a hatóság erre a körülményre hívja fel a katonaság figyelmét és jóakarátát, mert nagy kíméletre van most szükség a bevetett területeknél. Gerő Armin főkapitány ilyen szellemben írt át a katonasághoz.

*** Fölmentettek behívása.** A honvédelmi miniszter egy kijelentése s a belügyminiszteri rendelet már régebben felhívta a város vezető köreinek figyelmét arra, hogy a fölmentésekkel takarékoskodjanak az öregebb évfolyamok számára. E célból nemrég rendezték a fölmentéseket, s ez alapon a fölmentések rendjét a kormány megállapíthatta, s az öregebb évfolyamokból való nélkülözhetetleneknek adta meg az előnyt. Így aztán a fiatalabb korosztályokból behívások vannak folyamatba a fölmentettek közül. Behívtak ilymódon sok fiatal bankhivatalnokot s bevonal Tompa Béla a Szigligetisinház tagja.

*** Hirdetmény.** Az 1884. évi XVII. t.-e. 141. §-a értelmében az ipartestület kebelében alakult békéltető bizottság segédtagjai az iparhatósági biztos által összehívandó választó ülésen az iparossegédek által választandók. A törvény ezen rendelkezéseinek megfelelőleg a békéltető bizottság segédtagjainak választását folyó évi december hó 19. napjának délelőtti 9 órájára tűzöm ki. Választás az ipartestületi székház tanástermében fog megtartatni. Felhívom a képesítéshez kötött iparágakban dolgozó iparossegédeket, hogy a választás megojtése céljából a jelzett helyen és időben megjelenni sziveskedjenek. Nagyvárad, 1915 december 3. Dr. Dayka Endre, rendőrkapitány, iparhatósági biztos.

*** Az életszükséglet biztosítása.** A miniszter által az életszükséglet biztosítása és az árdragítók visszaéléseinek megállítására tárgyában kiadott miniszteri rendelet értelmében az egyes élelmiekket illető intézkedések megtételére a belügyminiszterrel kell a törvényhatóságnak kérni az engedélyt. Sürgős esetekben azonban a hatóság is kérheti az engedély megadását, azonban kellő indokolás mellett. Az új rendelet alapján Nagyvárad városánál tanácskozást tartanak, hogy megállapítsák, minő eikkekre és mily intézkedésekre kérjük ki a belügyminiszter engedélyét.

*** Leverik a villamoslámpákat.** Kőszeghy József v. főmérnök, a városi villamos telep ideiglenes vezetője jelentést tett a tanácsnak, hogy különösen a Schlauch-téren, az Ujsoron és az olasz temetőbe vezető uton valószínűleg réti esavargók leverik, leparittyázzák a villamos lámpák körtéit és burkait; az új Beöthy László hidnál pedig a 600 gyertyafényű ivlámpát és burokját, amely a városnak mintegy 15 koronájába került, teljesen leverték. Kéri a hatóságot, hogy szigorúan intézkedjék a lámpák ellenőrzése tekintetében, hogy a tettesek lépre kerüljenek.

*** Ot katona egy családból.** Szeregy tanító-család, kit bőven megáldott a Gondviselés gyermekkel, nagy gondok és áldozatok árán felnevelt gyermekei közül addig öt fiut kívánt és hívott el a haza vé-

delmére. A gondos szülők könnyezve, de panasztalanul kísérték a menetszázadba beosztott öt fiút — talán utolsó-utjára; s ha még soká tart ez a világregető háború, a hatodik fiút is oda fogják adni, mert a haza kívánja, az édes magyar hazáért pedig a legnagyobb áldozat is csekély. A tanító nemcsak az iskolában teljesít hazafias szolgálatot, hanem a harctéren is és még ily szép számu katonával is gyarapítja a hazamentő vitéz magyar hadsereg létszámát.

*** Fát ajánlottak a városnak.** Tegnap Grünstein Béla fakitermelő ajánlatot adott be Nagyvárad városához, amelyben 2000 köbméter friss vágású tűzifát ajánlott megvételre a városnak. A fát a város az erdőn venné át és pedig részben a hegyközujlaki, részben az alkéri és a dusafalvi vágásban. A város tanácsa azonnal foglalkozott a beadvánnyal, de azt nem fogadta el részben a magas árak miatt, részben pedig azért, mert az új vágás nem alkalmas a mostani tüzelésre s különben is az erdőről való beszállítás annyi nehézséggel járna, hogy az üzletbe nem mehet bele a város.

*** A feldúlt tűzhelyeinkért folyó akciók egységesítése.** Báró Ghillány Imre földművelésügyi miniszter levélben értesítette gróf Khuen Héderváry Károly v. b. t. t. t., hogy a háboruban feldúlt tűzhelyek újrafelépítéséért folyó akciók egységesítése érdekében a maga részéről minden további különleges gyűjtést beszüntet és hogy az állami hivatalos akcióba bekapcsolódó társadalmi mozgalom egységes mederben annál impozánsabban folyjon tovább, a hozzá ezen túl beérkező összegeket is az Országos Bizottságnak utalja át. Minthogy Berzeviczy Albert v. b. t. t., mint a Sárosi Népszegítő Bizottság elnöke néhány nappal ezelőtt szintén közzétett egy nyilatkozatot, mely szerint a Sárosi Bizottság ezen túl kizárólag a már folyamatban levő sárosi sorsjátékot bonyolítja le, amelyet viszont az Országos Bizottság támogat minden rendelkezésre álló eszközzel; ezen túl az összes, — tehát a Sáros megye részére szánt adományok is kivétel nélkül a gróf Khuen Héderváry Károly elnöklété alatt álló „A Háboruban Feldúlt Tűzhelyeket Újrafelépítő Országos Bizottság” címére Budapestre, a Képviselőházba küldendők. A háboruban hajléktalanná vált felvidéki lakosság felségélyezésére indított akció eddig már három és fél millió koronánál nagyobb összeget eredményezett. Remélhető, hogy az egységesítés folytán az Országos Bizottság tavaszig, amikor az építkezések újra megkezdődhetnek, képes lesz összegyűjteni azt a másik három és fél milliót is, amelyre még szükség van, hogy a háboruban elpusztított minden egyes hajlék újra felépülhessen, még pedig szebben és jobban, mint amilyen azelőtt volt.

*** Sebesült hősök.** Popity János dr. ügyvéd, népfőlkelő hadnagy, a déli harctéren megsebesült. Kaposvárt fekszik. — Várszeghy Lajos dr. nagyváradai ügyvéd, tartalékos főhadnagy Zlola-Lipánál megsebesült s tizenhárom havi távollét után hazakerkezett.

*** Államsegélyesek jelentkezzenek.** Felhívom mindazon államsegélyezetteket, kiknek sorszáma 6770—6880 ig terjed, hogy f. hó 16. án csütörtökön és 17. én pénteken fizetési könyvecskéjük átvétele végett város háza földszint 30. sz. a. jelentkezzenek. Nagyvárad, 1915. december 15. Juricskay Barna, tanácsos.

x Poloskairtó MOXIN biztos szer. Ára 1 korona 40 fillér. Kapható kizárólag Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczi-ut 7/B.

*** Karácsonyi és ujévi ajándékoknak megfelelő gyönyörű manieure, fésű, illatszerek és toilette kazetták parfümök legolcsóbban és legszebben kivitelben Farkas István Apolló drogeriájában szerezhetők be. Telefon 13 02.**

CIPÓ

ujdonságaim megérkeztek!

Reichard Dozsó

Rákóczi-ut. Orsolya zárdá épület.

*** Köhögés, hurut, rekedtség, elnyálkásodásnál használjon kizárólag: Farkas-féle hurut-szeletkét.** Ára K. — 60 Kapható, Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczi-ut 7/B. Telefon: 13—02.

*** Kossuth-utca Sas-palota. Telefon: 635. sz. Aszódy 8-féle zamatu pörkölt kávéi izre és zamatra utánozhatatlan, kávépörköldém kora reggeltől késő estig a fogyasztók rendelkezésére áll, nagymennyiségben teák, rumok, kavaó, csokoládék, szardiniák, sajtok, szalámi, Kugler Gerbeaud cukorkák. Színházba, Apolló, Uránia és Vígadó moziba járók cukorkát Aszódytól Kossu-utca, Rákóczi uton, Zöldfa-passzáz és Kossuth-utcai passzázban vásárolhat főzletli árak szerint, kávékrém 1 darab 2 fillér, 1 nagy rud csokoládé 16 fillér. Kossuth-utcai passzázban külön halkonzerv üzletben kaphatók összes faju pácolt halak, u. m. ossee, fillé, tengeri hal, mely pótolja a húst, stb. stb. Karácsonyra és Mikulásra még soha nem létező óriási nagy szaloncukorka vásár és sok ajándéknak való edességek kaphatók. Katonai postaládák és harctéri dobozok megtöltése üzleteimben árukkal együtt beszerezhető. Üzleti vállalatom: Főzlet: Kossuth utca, I-ső fiók: Sas-passzáz halüzlet, II-ik fiók: Zöldfa-passzáz kabaréval szemben, III-ik fiók: Csokoládé Király Rákóczi ut Orsolya-zárda.**

SZÍNHÁZ

Heti műsor.

Pénteken: A böregér.
Szombaton: Mihály pöpa leánya.
Vasárnap délután: Evike.
Vasárnap este: Legénybucsu. (Bemutató előadás.)

A Mandarin. Ma este a nálunk is közkedvelt Mandarin kerül színpadra, a címszerepben Sik Rezsővel, akinek ez a mély-séges drámai szerep egyik legjobb alakítása. A dráma fő női szerepét Fodor Ella játssza.

A színházi bérlők figyelmébe. A színházi iroda közli: Értesítjük a színház t. bérlőit, hogy a bérlés első ciklusának lejáratát a következők:

December 18. án (szombaton) az utolsó 30-ik C) bérlés.
December 20. án (hétfőn) az utolsó, 30-ik A) bérlés.
December 21. én (kedden) a 29-ik B) bérlés és
December 22. én (szerdán) az utolsó, 30-ik B) bérlés

jár le, amelyeknek bérlői, akik bérlésüket a lejáratig meg nem hosszabbítják, további jogaikat — természetesen — elvesztik.

Legújabb táviratok.

Görög területen vannak a bolgárok.

Szaloniki, december 16. A Temps jelentése szerint a bolgár lovasság Szalonikitől északkeletre 75 kilométerre benyomult Görögország területére.

Nikita és Péter király Nápolyban.

Róma, december 16. (Saját tudósítónktól.) Az Agentia National jelenti, hogy Péter szerb király Olaszországba megy és a Nápoly melletti caserai királyi kastélyban fog lakni. Nikita családja szintén Olaszországba megy lakni. A montenegrói király maga az utolsó percig a fronton marad.

A hadiszolgáltatás korhatára.

Budapest, december 16. (Saját tud.) A munkapártban ma este letárgyalták a hadiszolgáltatásra kötelezettek új korhatára vonatkozó javaslatot. Az új korhatár a szeint 50—55 évesekre is ki fog terjedni.

Bulgária megtorolja a dum-dum golyókat.

Szofia, dec. 16. (Saját tudósítónktól.) A bolgár kormány a semleges szövetséges államokhoz jegyzéket intézett, amelyben kijelenti, hogy az esetben ha az angolok továbbra is dum-dum lövegeket használnak, akkor Bulgária az antant hadi foglyokkal szemben a legszigorubb megtorlással fog élni.

Mit várnak az angoloktól.

Páris, dec. 16. (Saját tudósítónktól.) Herve a Guerre Socialeban foglalkozik a balkáni eseményekkel és annak a reményének ad kifejezést, hogy a Szalonikiban partraszállott 9000 angol meg fogja akadályozni, hogy Serrail seregét a tengerbe nyomják.

Milyen lesz Szaloniki ostroma

Budapest, december 16. (Saját tud.) Párisból jelentik: Szaloniki ostroma igen nehéz lesz, mert a kikötőben levő angol-francia flotta támogatni fogja az antant csapatokat. Serrail 500,000 embert kért segítségül.

Mackensen a bolgárok vitézségéről.

Szofia, december 16. A huszonnégy macedón testvériségi egyesület nevében a monasztiri testvériségi egyesület elnöke Monasztir bevétele után Mackensen tábornaghoz táviratot intézett, melyben esodálatának és köszönetének ad kifejezést. Mackensen erre a következő távirattal válaszolt:

A mit a sikeresen befejezett hadjáratban Szerbiával szemben elértünk, azt Isten kegyelméből a csapatok bátorságának köszönhetjük. Az én részem ezekben a dolgokban nagyon csekély. A bolgár katona a világ legjobb katonái közül való: Macedónia köszönete mindennekélőtt öt illeti.

Mackensen.

IRODALOM

Bulgária címmel jelent meg Varga Jenő dr. a kiváló közgazdasági és társadalomtudományi író hivatott tollából a Háborús nagyhatalmak című füzet sorozat hetedik füzeté. A nagy gondtal és tudással megírt füzet az adatok tömegével élénk rajzolja a Balkán államok eme legtörekvőbb és nagy jövőre hivatott országnak történeti, közgazdasági és politikai képét. A füzet tartalma a következő: 1. A bolgár nép régi történelme. 2. A bolgárok a török uralom alatt. 3. Bolgár a felszabadulás orosz segítséggel. 4. A modern Bulgária. 5. A bolgár politika problémái. 6. A véres befejezés. — A csinosan kiállított füzet ára 60 fillér. Kapható minden könyvkereskedésben.

KÖZGAZDASÁG

HIRDETMÉNY

A nagyváradai Szőlőtermelők Borértékesítő Szövetkezete bejegyzett cég 1915. év december hó 12-én tartott „rendes közgyűlésén” a Szövetkezet felszámolását kimondotta. Felhívjuk mindazokat akiknek nevezett Szövetkezeten követeléseik vannak, azt Kövér Endre úrnál (lakik Nagyváradon Vizvezeték-utca saját ház) mint a felszámoló-bizottság tagjánál 1916. évi június hó 30-ig jelentésük be.

Nagyvárad, 1915. dec. hó 16.

A felszámoló-bizottság.

SZERKESZTŐI PÓSTA.

A karácsonyi mellékletre szánt dolgozatokat szíveskedjenek t. munkatársaink még e hét folyamán hozzánk juttatni.

A szerkesztésért ideiglenes felelős:
Dr. PAPP KÁROLY.

Névjegyek

izlésesen és
jutányosan
készülnek a

Szt. László-nyomdában
Szilágyi Dezső-utca 5.

Meghívás.

A nagyváradai Kereskedelmi Csarnok f. hó 19-én, vasárnap d. e. 11 órakor, saját helyiségében, Deák Ferenc-utca 1. szám alatt

rendkívüli közgyűlést

tart, amelyre a t. tagok tisztelettel meghívottnak.

TÁRGY:

Váradai Mór jogtanácsos halálának bejelentése és ezzel kapcsolatban a választmány intézkedéseinek jóváhagyása.

Nagyvárad, 1915. dec. 4-én.

Reismann Mór,
elnök.

Börhulladék!

Nagyban és kicsinyben

Postacsomag mintául bórmentve 10 kor. utánvétellel.

Stern Miklós
NAGYVÁRAD
Kossuth-utca 4. sz.

* Egy nagy raktárhelyiség a Szacsavay-utca 11. számú házban AZONNAL kiadó. Értekezhetni a Gazdasági és Iparbanknál.

KIADÓ

Rimanóczy-utca 11. sz. házban (volt Darvas-féle palota.) első emeleten nagyuri lakás, 6 szoba télikert, hall, diszker, autogarage, központi fűtéssel, stb. 1916. május 1-re. Ugyanott a földszinten egy nagy iroda helyiség 1916. május 1-re. Ezredévi emléktér felé 4 szobás lakás azonnal kiadó. Gróf Vécsey-u. 4. sz. házban (Rulikovszky-ut.) két szép 4 szobás lakás, fürdőszobával azonnal kiadó. Értekezni lehet a

Nagyvárad Takarékpénztárban, Teleky-u. 2.

Nagyvárad városi kir. bíróság, mint tkv. hatóság.

18778—1915 Tkv. sz.

Árverési hirdetménykivonat.

Dr. Schweiger Ede ügyvéd által képviselt B hari Imre és t. végrehajthatóknak Mézszáros Lajos (nős Szeghalmi Juliánával) végrehajtást szenvedő ellen indított végrehajtási ügyében a telekkönyvi hatóság utóajánlatára az újabb árverést 200 korona tőkekövetelés és jár. behajtása végett a nagyvárad kir. törvényszék területén levő, H.-k.-csatár községben fekvő és a hagyományos 31. sz. betétben A I I—5. 89. 90. 895. 2998 3537. hrzi szám alatt a beltelkekben lévő udvaros házra, szántóra, nyolchold, Ritkás, Csiket dűlőben lévő szántókra, rétekre 1332 korona, 2., ugyanazon sztkvi betétben A II. 1. 2. sor. 2/678 rész közös legaló és 2/742 rész közös erdő illetőségre 120 kikiáltási árban elrendeltetett.

Az árverést 1916. évi január hó 5. napjának d. e. 10 órájában H.-k.-csatár község-házánál fogják megtartani.

Az árverés alá kerülő ingatlanok a kikiáltási árnál alacsonyabb áron nem adhatók el.

Az árverelni szándékozók kötelesek bánatpénzzel a kikiáltási ár 10% át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. toz. 42. §-ában meghatározott árfolyammal számított óvadékképes értékpapirokban a kiküldöttélt letenni, vagy a bánatpénznek előzetes elhelyező érő kiállított letéti elismervényt a kiküldöttnek átadni és az árverési feltételeket aláírni.

Az, aki az ingatlanért a kikiáltási árnál magasabb ígértet tett, ha többet ígérti senki sem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár százalékára szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékaig kiegészíteni. (1908: XLI. 25. §)

Nagyvárad, 1915. évi november hó 25. napján Dr. Solymos s. kir. aljbíró.

A kiadmány hitelül:
Olvashatatlan
kiadó.

MIT vegyünk karácsonyra ajándékba azoknak, akik a szépet és a zenét szeretik?

A legértékesebb, a legszébb és a legnagyobb magyar zenegyűjteményt

RÓZSAVÖLGYI
1915. évi
Karácsonyi
Albumát.

Ára füzve 5 K, kötve 7 K 106 oldal, 46 értékesnél értékesebb zeneművet tartalmaz.

Kapható lapunk kiadóhivatalában.

Nagyvárad város tanácsa katonai ügyosztálya.

Ad. 29878—1915 szám.

Hirdetmény.

Minthogy az utóbbi időben a katonai parancsnokságok azt tapasztalták, hogy a Nagyvárad város mint önálló loállítási járás területén levő s katonai nyilvántartó lappal ellátott lovak eladásánál a m. kir. honvédelmi minister ur által idevonatkozólag 169905/914 szám alatt kibocsájtott rendeletben foglalt intézkedéseknek egyáltalában nem, vagy csak hiányosan tesznek eleget, ennél fogva ismételten közhírré teszem, hogy az 1912. évi LXIX. t. c. 12. szakasza alapján a honvédelmi minister ur fentidézett számú rendeletével a nyilvántartó lappal ellátott lovaknak állítási járasaiból való eltávolítását betiltotta.

Ezen rendelet értelmében a Nagyvárad városi loállítási járás területéről a katonai nyilvántartó lappal ellátott lovakat más járás területére eladni, avagy bármi képpen elszállítani tilos.

Aki tehát ezen tilalmat megszegi, az idézett t. c. 20. szakaszának értelmében kihágást követ el — és két hónapig terjedhető elzárással és 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetetik.

Ezen rendelet folytán ismételten felhívom a nagyvárad loállítási járás területén levő s katonai nyilvántartó lappal ellátott lovak birtokosait, hogy a nyilvántartó lappal s a lojárlattal együtt a most folyó loösszeírás alkalmából legkésőbb folyó évi december hó 31. ig a járlat és a nyilvántartó lap megfelelő kiigazítása végett: a városi tanács katonai ügyosztályánál (Városháza II. em. 32. számú szoba) annyival is inkább jelentkez-

zenek, mert a mulasztókkal szemben a katonai parancsnokságok a legszigorubbann fognak eljárni. — Ezen mulasztás ugyanis szintén kihágást képez s 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetetik.

Azon körülménynek ugyanis, hogy a lo katonai nyilvántartó lappal van ellátva a lo járlatára reá vezetve kell lennie, ha pedig az ilyen lo eladatik, csakis ugyanazon loállítási járás területén lakó egyénnek adható el, a melybe a nyilvántartott lo tartozik, s az eladásnál nem csak a lojárlatot kell átírni, hanem a nyilvántartó lapot is, amit a katonai ügyosztály közvetítésével a cs. és kir. lo nyilvántartó tiszt eszközöl.

Minden egyes katonai nyilvántartó lappal ellátott lo eladásánál, illetve vételénél tehát úgy az eladónak, mint a vevőnek egyaránt kötelességét képezi az eladásnak illetve a vevőnek a katonai ügyosztálynál való bejelentése és a lo járlatának, valamint a nyilvántartó lapnak átírásáról való gondoskodás, ma is a bejelentés alkalmával a járlat és a nyilvántartó lap is felhozandó és bemutatandó.

Különösen felhívom a figyelmét az itt közölt rendeletre és az abban foglalt intézkedések szerinti eljárásra a lo eladásokkal és vásárlásokkal hivatászerűen foglalkozó lókupecseknek és loalkusoknak, mivel több ízben azt tapasztaltam, hogy ezen rendelet szerinti eljárást rendszerint ok mellőzik.

Amennyiben pedig ezen rendelkezés katonai érdekeket érint, mindenkinek kötelessége, hogy ezt kényszerítő eszközök alkalmazása nélkül is pontosan betartsa és a haderő működését mindenben elősegeitse.

Nagyvárad, 1915. december hó 7.

Eleméry Ferencz
katonai ügyi tanácsnok.

BELÉPÉSI FELHÍVÁS a „Polgári takaré- és segélyszövetkezet”

21-ik ÉVTÁRSULATÁBA.

A „Polgári takaré- és segélyszövetkezet” 1916. január 1-én új évtársulatot nyit, mely 156 héten át, vagyis 1918. év végéig tart. — Mindenki tetszésszerinti számban jegyezhet üzletrészeket s minden üzletrész után hetenként 1 korona fizetendő. A három év eltelte után az évtársulat feloszlik s az összes jövedelem a résztvevők között felosztatik és mindenki megkapja a befizetett tőkét a felmerült haszonnal együtt.

A szövetkezet célja a takarékoságot előmozdítani és önségélyt nyújtani, amennyiben mindan tag heti betétei által önmagának tőkét gyűjt, mely a heti részletekben való befizetések dacára is a takarékpénztári kamatozásnál magasabb nyereséget hoz és mert minden tag az általa befizetett összeg 10% részét minden előleges bejelentés nélkül kölcsönképp felveheti.

Vidéki tagok a heti fizetéseket postai csekk-lapok útján teljesíthetik.

A szövetkezetbe való belépés alkalmával üzletrészenként 50 fillér beiratási díj fizetendő s egy heti részlet befizetése után már mindenki megkapja saját nevére irt könyvecskéjét.

Szövetkezetünk jelenlegi tisztelt tagjait, valamint mindazokat, kik az 1916. január 1-től kezdődő 21-ik ciklusnak tagjai óhajtanak lenni, felkérjük, hogy a felvétel iránt intézeti üzlet-helyiségünkben (Kossuth Lajos-utca 6. sz.) mielőbb jelentkezni sziveskedjenek.

Nagyvárad, 1915. december hó.

A „Polgári takaré- és segélyszövetkezet”
igazgatósága.

Nagyvárad fióközletek:

Kossuth-utca 5. Gyárépüle
Rákóczi-ut 2. Bazárépület.
Zöldfa-utca 7.

Nagyvárad fióközletek:

Kossuth-utca 5. Gyárépület
Rákóczi-ut 2. Bazárépület.
Zöldfa-utca 7.

Divatos

Elegáns

NŐI CIPŐK

az téli saisonra

igen nagy választékban, szabott gyári áron kaphatók a

HUNGÁRIA CIPŐGYÁR R. T.
fióközleteiben.

Gyártmányaink izékes kiállításuk, kiválóan szép formájuk miatt közkedveitek.

50 fióközlet az ország összes nagyobb városaiban.